श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, वेरावलम्

सत्रान्तपरीक्षा -दिसम्बर्, २०१८

कक्षा -आचार्यद्वितीयवर्षम् (SEM-3)	प्रश्नपत्रम् – २	गुणा: - ७०
विषय: - फलितज्यौतिषम्	(C.C.- 5.3.7. Old &New)	
दिनाङ्क: - ०५/१२/२०१८	बृहत्संहिता ।	समय: -१०.०० त: १.००

प्रथमान्विति:

प्रश्न: १ अधोलिखितयो: कस्यचित् एकस्य व्याख्यां कुरुत । (५)

(अ) किमपि किल भूतमभवद्रुन्धानं रोदसी शरीरेण
तदमरगणेन सहसा विनिगुह्याधोमुखं न्यस्तम् ॥
यत्र च येन गृहीतं विबुधेनाधिष्ठित: सतत्रैव ।
तदमरमयं विधाता वास्तुनरं कल्पयामास ॥

(ब) वामेन हरिद्रतरोर्वल्मीकश्चेज्जलं भवति पूर्वे ।
हस्तत्रितये सत्र्यंशै: पुम्भि: पञ्चभिर्भवति ॥
नीलो भुजङ्ग: पुरुषे मृत पीता मरकतोपमश्चाश्मा ।
कृष्णा भू: प्रथमं वारुणी शिरादक्षिणेनान्या ॥

प्रश्न: २ अधोलिखितयो: कस्यचित् एकस्य उपरि व्याख्यां लिखतु । (१०)

(अ) वृक्षात् जलज्ञानम् । (ब) सप्तपर्णवृक्षात् जलज्ञानम् ।

द्वितीयान्विति:

प्रश्न: ३ अधोलिखितयो: कस्यचित् एकस्य उपरि व्याख्यां करोतु । (५)

(अ) पनशासोककदलीजम्बूलकुचदाडिमा: । द्राक्षापालीवताश्चैव बीजपूरातिमुक्तका: ॥
एते द्रुमा: काण्डरोप्या गोमयेन प्रलेपिता: । मूलेच्छेदेऽथवास्कन्धे रोपणीया: परं तत: ॥

(ब) अभ्युन्नताभिरल्पायुषो विशालोन्नताभिरतिसुखिन: ।
विषमभ्रुवो दरिद्रो बालेन्दुनतभ्रुव: सधना: ॥
दीर्घासंसक्ताभिर्धनिन: खण्डाभिरर्थ परिहीना: ।
मध्यविनतभ्रुवो ये ते सक्ता: स्त्रीष्वगम्यासु ॥

प्रश्न: ४ अधोलिखितयो: कस्यचित् एकस्य उपरि निबन्धं लिखतु । (१०)

(अ) देवालयविधानम् । (ब) ललाटरेखालक्षणम् ।

तृतीयान्विति:

प्रश्न: ५ अधोलिखितयो: कस्यचित् एकस्य व्याख्यां करोतु । (५)

(अ) मालव्यो नागनास: समभुजयुगलो जानुसम्प्राप्तहस्तौ ।
मांसे पूर्णाङ्गसन्धि: समरुचिरतनुर्मध्यभागेकृशश्च ॥

पञ्चाष्टौ चोर्ध्वमास्यं श्रुतिविवरमपित्र्यङ्गुलोनं च तिर्य-

ग्दीप्ताक्षं सत्कपोलं समसितदशनं नातिमांसाधरोष्ठम् ॥

(ब) नो सङ्गते नाति पृथू न लम्बे शस्ते भ्रुवौ बालशशाङ्कचक्रे ।

अर्धेन्दुसंस्थानमरोमशं च शस्तं ललाटं न नतं न तुङ्गम् ॥

प्रश्नः ६ अधोलिखितयोः कस्यचित् एकस्य उपरि निबन्धं लिखतु । (१०)

(अ) शरीरस्य विभागाः (ब) पञ्चमहापुरुषलक्षणाध्यायस्य सारांशः ।

चतुर्थान्वितिः

प्रश्नः ७ अधोलिखितयोः कस्यचित् एकस्य उपरि व्याख्यां करोतु । (५)

(अ) न दिनत्रयं निषेव्यं स्नानं माल्यानुलेपनं स्त्रीभिः । स्नायाच्चतुर्थदिवसे शास्त्रोक्तेनोपदेशेन ॥

पुण्य स्नानौषधयोः याः कथितास्ताभिरम्बुमिश्राभिः ।

स्नायात्तथात्रमन्त्रः स एव यतस्तत्रनिर्दिष्टः ॥

(ब) अत्यम्लतिक्तलवणानि कटूनि वात्ति यः क्षारशाकबहुलानि च भोजनानि ।

दृक् शुक्रवीर्यरहितः सकरोत्यनेकान् व्याजान् जरन्निव युवाप्यबलामवाप्य ॥

प्रश्नः ८ अधोलिखितयोः कस्यचित् एकस्य उपरि विवर्णनं करोतु । (१०)

(अ) केशः कृष्णकरणार्थप्रयोगः । (ब) धूपनिर्माणप्रकारः ।

पञ्चमान्वितिः

प्रश्नः ९ अधोलिखितेषु केषाञ्चित् दशप्रश्नानामतिलघूत्तराणि लिखन्तु । (१०)

(१) बृहत्संहिताग्रन्थस्य लेखकः कः ?

(२) वास्तुपुरुषस्य नामकरणं कः कृतवान् ?

(३) कृतयुगशब्दस्य अर्थः कः ?

(४) राजा एवं सेनापतिगृहयोः अन्तरतुल्यमानं कस्य गृहस्य मानं भवति ?

(५) यदि वास्तुभूमिः पूर्वोत्तरदिशायामुच्चं भवति चेद् फलं किम् ?

(६) जलाशयस्य तटे आरामः रोपणीयः न वा ?

(७) सर्वेषां वृक्षाणां कृते कोमलभूमिः शुभाशुभं वा ?

(८) कूपारम्भः कस्मिन् नक्षत्रे क्रियते ?

(९) विना कम्पायमानं हास्यं कथं भवति ?

(१०) हंसयोगः कदा भवति ?

(११) सत्त्वयुक्तग्रहः कः ?

(१२) पुरुषः विषयवासनातः कदा निवृत्तं भवति ?

(१३) स्त्रीविषयवासनातः कदा निवृत्ता भवति ?

(१४) नपुंसकजातकस्योत्पत्तिः कदा भवति ?

(१५) वनितायाः दक्षिणपार्श्वे जन्म भवति चेत् फलं किम् ?